

Fig. 1: Heksekost – det typiske symptom på infektion med *rose rosette virus*. Kilde: Patrick Di Bello

Fig. 2: Abnorm dannelse af torne ved infektion af *rose rosette virus*. Kilde: Jennifer Olson, Oklahoma State University, Bugwood.org

Fig. 3: Unormal strækingsvækst kan være et symptom. Kilde: Jennifer Olson, Oklahoma State University, Bugwood.org

Hold øje med *Rose rosette virus* – *Emaravirus, RRV*

November
 2022

Rose rosette virus forårsager "Rose Rosette Disease", en sygdom, der kan inficere alle arter i slægten *Rosa*.

Sygdommen fremkalder typisk heksekostlignende symptomer, men symptomerne varierer mellem arter og sorter. De mest modtagelige roser dør af infektionen i løbet af få år.

Sygdommen overføres af en galmide. Hverken virus eller mide er opført på EU's liste over karantæneskadegørere. Det vurderes imidlertid, at begge vil kunne etablere sig i Danmark, hvis de bliver indslæbt med inficerede planter.

Symptomer på infektion

Det typiske og mest iøjnefaldende symptom på infektion med *rose rosette virus* er heksekostlignende misdannelser på planterne, bestående af tætsiddende og forkortede vegetative skud (Fig. 1).

De tidlige symptomer er rødfarvning af bladnerverne på undersiden af bladene. De efterfølges af en kraftig dannelse af vegetative skud – en heksekost. Bladene bliver efterhånden krøllede, og hele heksekosten får en rødlig farve (tydeligst i juli-august).

Symptomerne varierer mellem de enkelte arter og sorter af roser. De kan også bestå i unormal strækingsvækst, abnorm dannelse af torne og sideskud, misdannede og misfarvede blade samt deforme knopper og blomster (Fig. 2 og 3). Unormal rødfarvning er typisk for infektion.

Nyinficerede planter udviser ikke nødvendigvis tydelige symptomer. Heksekostene kan forveksles med herbicidskader, specielt efter anvendelse af glyphosat.

Sikker bestemmelse af infektion med *rose rosette virus* kræver analyse i laboratorium.

Hvordan inficerer *rose rosette virus*?

Virus overføres af en galmide, *Phyllocoptes fructiphilus*. Miden er kun 140 – 170 mikrometer lang og kan ikke ses med det blotte øje.

Miderne overfører virus, når de suger saft fra planten. De sidder fortrinsvis i spidsen af skuddene.

Infektion af roserne kan også ske i forbindelse med podning og antagelig også gennem smitte med redskaber, fx ved beskæring.

Hvilke planter angribes af rose rosette virus?

Rose rosette virus er kun fundet på planter i rosen-slægten. *R. multiflora* (japansk klatrerose) er særlig modtagelig. Infektion er konstateret på alle typer af dyrkede roser, både klatreroser, teroser, miniature-roser, floribunda-roser, bunddækkeroser og historiske roser.

R. bracteata (macartneyrose) angribes ikke af miden, der overfører virus, og er derfor ikke udsat for denne type smitte; arten kan dog inficeres ved podning.

Observationer tyder på, at visse rosenarter muligvis kan være resistente, men dette er endnu ikke dokumenteret.

Hvorfor er skadegøreren så alvorlig?

Infektion med rose rosette virus skæmmer i første omgang plantens udseende; herefter begynder planten at vantrives og går oftest ud. Særlig modtagelige planter dør som regel i løbet af 1-5 år. Der er ingen muligheder for behandling af de syge planter. De syge planter er desuden særlig modtagelige for angreb af meldug.

Virussygdommen rammer både vilde og dyrkede roser og kan derfor have stor betydning for kultur- og naturlandskabet og for produktionen af roser.

Sygdommen har spredt sig eksplosivt i USA, især på dyrkede roser. Det vurderes, at den vil kunne sprede sig tilsvarende hurtigt i Danmark og det øvrige EU.

Hvor findes rose rosette virus?

Rose rosette virus og dens vektor, *Phyllocoptes fructiphilus*, er udbredt i Nordamerika (Canada og USA). Hverken virus eller galmide er fundet i Danmark eller det øvrige EU.

Hvordan spredes virus og vektor?

Sygdommen spredes med galmiden *Phyllocoptes fructiphilus*. Miderne spredes let med vind og jord og på beklædning, redskaber og planter.

Sygdommen kan desuden spredes ved podning og sandsynligvis også ved anvendelse af beskæringsredskaber, der har været brugt på syge planter.

Over større afstande spredes virus og dens vektor med planter til plantning og med afskårne planter.

Hvad kan du gøre?

- Hold øje med heksekoste og andre former for abnorm vækst på vilde og dyrkede roser.
- Se efter rødfarvning af bladnerverne på bladundersiden.

Hvad gør Landbrugsstyrelsen?

Landbrugsstyrelsen undersøger for forekomst af rose rosette virus og tager prøver ved mistanke om infektion.

Hvem skal kontaktes?

Rose rosette virus er ikke en karantæneskadegører, men Landbrugsstyrelsen vil gerne informeres om fund eller mistanke om fund. Du kan anmelde et eventuelt fund på www.lbst.dk under "Anmeld fund af skadegørere", eller kontakt:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Planter & Biosikkerhed
Nyropsgade 30, 1780 København V
Tlf. 33 95 80 00 | planter&biosikkerhed@lbst.dk